

Köszönöm, hogy meghívtak **együtt ünnepelni az államalapítást**, a magyar állam 1020. születésnapját, és **emlékezni Szent Istvánra**, államalapító királyunkra.

Ezen az ünnepnapon is megpróbáljuk **felidézni az eseményt**, amelyet ünneplünk, és elgondolkodni a **mának szóló üzenetén**.

Mai fogalmainkat használva azt mondhatjuk, hogy a Kárpát-medencében egy évszázaddal korábban **hazát foglaló magyarságot** István király ezer évvel ezelőtt – az akkori követelmények szerinti – **európai jogállammá szervezte**.

Az egyik legnagyobb tett ez a **magyar történelemben**; és **nem ünnepi túlzás**, amikor azt állítjuk, hogy István király ezzel **mentette a magyarságot**.

Száz év alatt világossá vált, hogy a Kárpát-medencében letelepedő magyarság **nem folytathatta** tovább a **sztyeppei törvények** szerinti életmódját. Vagy alkalmazkodik a letelepedett európai népek törvényeihez és szokásaihoz, vagy felmorzsolódik a folyamatos konfliktusokban, és eltűnik, mint a többi sztyeppei nép.

Ennek a történelmi jelentőségű feladatnak a **felismerése**, a **döntés** meghozatala, és a **feladat megvalósítása István történelmi érdeme**.

Szent István **államot szervezett**, amelyben a **törvények uralma** és *nem a törzsfőnök, vagy törzsfőnökök kegye a szabadság biztosítója*. És a törvény megszegőinek büntetése *sem a törzsfőnök önkénye* szerint történik.

Az új magyar állam a törvények révén jogi, **jogállami értelemben**, a kereszténység felvételével **szellemi és kulturális értelemben** szuverén **európai állammá** vált. Az európai államok **partnerévé**.

Egy ilyen átalakítás szükségszerűen harccal és áldozatokkal járt. A sztyeppei léthez, a nyers erőszakon alapuló **sztyeppei hagyományokhoz** ragaszkodó **Koppányt csak harcban lehetett legyőzni**, hiszen csak az erőből értett.

István király történelmi nagyságát mutatja ugyanakkor, hogy **győzelme után a morális, az erkölcsös hatalomgyakorlást** helyezte előtérbe. Ez egyben **hitelesítette is harcát** a hatalomért. A hatalmat népe érdekében, morális elvek figyelembe vételével gyakorolta. Fiához írott **intelmei** már **nem a hatalom megragadásának és megtartásának fortélyairól** szólnak, hanem **a hatalom jó és erkölcsös gyakorlásáról**.

István királynak az állam létrehozását, megalapítását jelentő **cselekedete** és a jövőre vonatkozó **intelmei** sok tanulságot hordoznak. A mai ünnepen én ezek közül kettőt emelek ki: **a törvények uralmát és a hatalom erkölcsös gyakorlását**.

A törvényekre gyakran úgy tekintünk, mint korlátokra. Pedig **a törvények a szabadság biztosítékai**. Csak a törvények uralma biztosítja az egyén és a közösség szabadságát.

Még a jó törvények sem szabályozzák azonban életünk minden lényeges területét. **A törvények csak az erkölccsel kiegészülve** teremthetik meg a mindannyiunk által óhajtott **jó életet**. Ez volt az államalapító Szent István korszakos felismerése, és ez kell, hogy vezéreljen bennünket ma is: **a jog uralma és a hatalom morális gyakorlása**.

Mert **István és Koppány harca nem ért véget**, nem zárult le ezer évvel ezelőtt. **A magyar történelemben sokszor és sokféleképpen megjelenik István és Koppány ellentéte**.

Megjelenik a jövőbe tekintés és a múltba révedés közötti választásban.

Megjelenik a nyugat és a kelet közötti választásban.

Megjelenik a dicsőséget vizionáló gőg és konfliktuskeresés, és a realitásokat figyelembe vevő, békés, biztonságos partneri viszony közötti választásban.

Megjelenik a tudás, a kultúra és a mítoszok közötti választásban.

A magyarság mindig akkor volt **sikeres és nyertes**, amikor Szent István útját választotta.

Mindig választanunk kell. **Ma is választanunk kell István és Koppány között**.

A minden partnerünkkel való *értelmetlen „harcot”* választjuk-e, vagy az okos **együttműködést**?

A **tehetség, a tudás, a teljesítmény** előtérbe helyezését választjuk-e, vagy hagyjuk, hogy mindent a **kiváltságos középsszer** tartson a kezében?

Az **európai jövőt** választjuk-e vagy a **sztyeppei legendát**?

A **közös jövő építését**, vagy az ország lakosságának hazugságokkal történő **megosztását**?

Ezek a választások fogják eldönteni Magyarország jövőjét, és azt is, hogy **mindannyiunké-e lesz-e** Magyarország, vagy ahogyan a múltban oly sokszor, csak **keveseké**. Ez fogja eldönteni, hogy használjuk-e az ország teljes szellemi, lelki potenciáját, vagy lefojtunk mindent, ami nem illeszkedik az uralkodni vágyók múltba révedő világképéhez. Ez fogja eldönteni, hogy sorsunkról magunk dönthetünk, vagy másod döntenek helyettünk.

Szentendre múltja és jelene kötelez, hogy a jog uralmát, a morális hatalomgyakorlást, a szabadságot, az együttműködést és a bizalmat válasszuk.

Ünnepeljük így az államalapítást, és emlékezzünk így a magyar államot megalapító Szent István királyunkra!